

Samvittighetsfanger om polsk jødeforfølgelse, tunisisk tortur

Fra venstre: Dr. philos. Szymon Szechter, Nina Karson og Jean Paul Chabert.

Hvilke ytringsformer antar jødeforfølgelsene i Polen?

Når man stilles til ansikt med to polske jøder, den ene samvittighetsfange med 25 måneder i polsk fengsel bak seg, begge eksilpolakker og begge utenfor fare og bosatt i London, faller det helt selvfølgelig å stille et slikt spørsmål.

Svaret falt dem tilsynelatende ikke fullt så selvfølgelig som spørsmålet falt oss. Men konklusjonen må, om vi forsto dem rett, sies å være at

jødene ikke forfølges fordi de er jøder, men fordi de er «selvstendige, tenkende mennesker, som gir uttrykk for de tanker de er opptatt av». Videre at det ofisielt er sionistene blant jødene, som er i søkelyset. Men at jøder i høyere stillinger, sionister eller ikke, fratas sitt arbeide og sine

tillitsverv og får beskjed om å forlate landet.

De to, Nina Karson, en ung pike som ifjor var «årets samvittighetsfange» og dr. philos. Szymon Szechter, økonom og forsker og for tiden beskjeftiget ved London School of Economics, er invitert hit av Norsk Avdeling av Amnesty International for å være avdelingens gjester under «Samvittighetsfanenes uke 1969».

Hva har de så gjennomgått?

De ble arrestert og stilt for retten i juni 1966 anklaget for å ha samlet noter om prosesser mot mennesker, som ikke fant seg i enrettingen. Videre for å, ja vært i besiddelse av dokumenter om disse sakene og for sammen å ha planlagt utgivelsen av en politisk dagbok om visse forhold i Polen. Med andre ord for det polske myndigheter karakteriserer som antipolsk virksomhet.

Under rettsaken påtok Nina

Karson seg ansvaret for «forbytelsen» og dr. Szechter ble etter fengsling i 48 timer sluppet fri med anmodning om å begi seg over grensen.

Strengt fengsel, uten mishandling

Hun satt i fengsel i 25 måneder og på spørsmål om hvordan hun ble behandlet, er svaret: strengt, men uten mishandling av noe slag. Da hun ble sluppet ut, skilte dr. Szechter seg, og for å få henne ut av landet, giftet han seg proforma med henne, etter at han forgyves hadde bedt om å få adoptere henne som sin datter. Sammen med fru Szechter, som er dr. ing., dro de alle tre til London, hvor ekteparet passer sitt arbeide og Nina sine studier. Saken mot dem ble, forteller de, ført for en vanlig polsk domstol. Når han ble pålagt å forlate landet, var det for å gi myndighetene anledning til å kunne si: se denne

felge jøden, til Israel drar han ikke men han unnsir seg ikke for å la en polsk pike sitte i fengsel for seg —!

Han forteller at han ble anklaget for å ha deltatt i illegal virksomhet med det mål for øyet å styrte det tunisiske regime, 130 ungdommer i hovedsakelig studenter, ble arrestert samtidig. Chabert var eneste utlendning. Hans dom lød på 2 års fengsel, men han ble løslatt etter 10 måneder, fordi han var ulandning.

— Enhver polsk borger garanteres retten til å hevde sine egne, helt personlige synspunkter. Derfor ble vi heller ikke dømt for våre meninger, men for å ha spredt falske dokumenter om forholdene i landet.

— Hvordan opptrer det polske kommunistparti overfor jødene?

— Det skjeller ikke mellom jøder og polakker, så lenge landets jøder holder seg i ro. Men det beskylder jødene for ved antipolsk propaganda å forføre det polske folk. Og det er om å gjøre for partiet å få folkets misnøye med styret kanalisert mot jødene.

Polakkene apatiske overfor jødeforfølgelsene

På spørsmål om hvordan den polske befolkning stiller seg til jødeforfølgelsene, svarer de at polakkenes etter alt hva de har gjennomgått er blitt forskremte og apatiske. De forholder seg derfor rolig til forholdet seg rolig til invasjonen i Tsjekkoslovakia. Men, sier de, ikke som russerne i Sovjet er begynt å røre på seg etter 50 års trelldom, vil også Polen en dag få sin motstandsbevegelse.

To jøder i polske fengsler idag

— Hvor mange jøder sitter fengslet i Polen idag?

— Etter juli-amnestiet er der to jøder i fengsel og landet har i øyeblikket ca. 100 samvittighetsfanger.

— Hvilke jøder frats levebrød og arbeide?

— Jøder i høye stillinger: vitenskapsmenn, kunstnere og litterater, enhver som har en posisjon i samfunnet. De blir ikke bare bedt om å forlate landet. De blir tvunget til det. Men de får ta sine familier med.

Tortur i tunisiske fengsler

Samvittighetsfange-gjest nr. to er franskmannen Jean Paul Chabert som har 10 måneder i tunisiske fengsler og tukthus bak seg.

Han forteller at han ble anklaget for å ha deltatt i illegal virksomhet med det mål for øyet å styrte det tunisiske regime, 130 ungdommer i hovedsakelig studenter, ble arrestert samtidig. Chabert var eneste utlendning. Hans dom lød på 2 års fengsel, men han ble løslatt etter 10 måneder, fordi han var ulandning.

— Enhver polsk borger garanteres retten til å hevde sine egne, helt personlige synspunkter. Derfor ble vi heller ikke dømt for våre meninger, men for å ha spredt falske dokumenter om forholdene i landet.

— Hvordan opptrer det polske kommunistparti overfor jødene?

— Det skjeller ikke mellom jøder og polakker, så lenge landets jøder holder seg i ro. Men det beskylder jødene for ved antipolsk propaganda å forføre det polske folk. Og det er om å gjøre for partiet å få folkets misnøye med styret kanalisert mot jødene.

Polakkene apatiske overfor jødeforfølgelsene

På spørsmål om hvordan den polske befolkning stiller seg til jødeforfølgelsene, svarer de at polakkenes etter alt hva de har gjennomgått er blitt forskremte og apatiske. De forholder seg derfor rolig til forholdet seg rolig til invasjonen i Tsjekkoslovakia. Men, sier de, ikke som russerne i Sovjet er begynt å røre på seg etter 50 års trelldom, vil også Polen en dag få sin motstandsbevegelse.

Frikjent og løslatt etter fransk press

Når han ble arrestert, var det fordi myndighetene påsto at illegale skrifter var skrevet på hans maskin. Senere, etter press fra Frankrike, ble saken gjenopplatt og han ble frikjent av partidomsstolen

og beskyldningene om skrivemaskinen ble fratatt.

Til å begynne med satt han i vanlig fengsel og hadde det ganske bra, for såvidt som han fikk nok mat. Men i 2 måneder satt han i tukthus og det var forferdelig. Cellene lå under jorden. De var rå og tuktlige og 26 mann delte et areal på 11 x 5 meter. Maten besto av to tallerkner suppe, en om middeagen og en om aftenen, og fangvoktene var sadister som spente og slo, barberte dem på hodet og tvang dem til å føre seg gamle militæruniformer.

De var fullstendig isolerte fra omverdenen, fikk ikke motta brev, ikke skrive brev, ikke motta pakker eller besøk. Hensikten var å nedbryte moralen og få dem til å undertegne papirer på at de hadde konspirert mot staten.

Tunisisk varetektsfengsel

En norsk sjømann har sittet i tunisisk varetektsfengsel i lengre tid. På spørsmål om forholdene der, sier M. Chabert at maten er bra men plassforholdene hårløsende. En tunisisk varetektsfange kan kjøpe mat i fengselskantinen, får motta pakker hver 14. dag, får motta besøk av slektninger like ofte og får konferere med sin forsvaret, for saken kommer opp.

Unn